ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2020/599 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 30ής Απριλίου 2020

για την έγκριση των συμφωνιών και αποφάσεων σχετικά με τον προγραμματισμό της παραγωγής στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου ([1]), και ιδίως το άρθρο 222,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Εξαιτίας της τρέχουσας πανδημίας COVID-19 και των εκτεταμένων περιορισμών στις μετακινήσεις προσώπων που έχουν επιβληθεί στα κράτη μέλη, ο τομέας του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων αντιμετωπίζει οικονομικές διαταραχές οι οποίες προκαλούν οικονομικές δυσχέρειες και προβλήματα ταμειακών ροών για τους γεωργούς.

(2) Η εξάπλωση της νόσου και τα ισχύοντα μέτρα περιορίζουν τη διαθεσιμότητα της εργασίας θίγοντας ιδίως τα στάδια της παραγωγής, της συλλογής και της επεξεργασίας του γάλακτος. Αυτό επιβαρύνει περαιτέρω τον τομέα, καθώς οι φορείς του κλάδου της μεταποίησης πρέπει να βρουν εναλλακτικές λύσεις για τη συλλογή του νωπού γάλακτος που εξακολουθεί να παράγεται, ενώ παράλληλα αντιμετωπίζουν δυσχέρειες στα εργοστάσιά τους.

(3) Επίσης, η υποχρεωτική παύση λειτουργίας των καταστημάτων, των υπαίθριων αγορών, των εστιατορίων και των λοιπών χώρων φιλοξενίας επέφερε τη διακοπή λειτουργίας του κλάδου της φιλοξενίας και της εστίασης, με αποτέλεσμα να επέλθουν σημαντικές αλλαγές στα πρότυπα ζήτησης του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων. Η ζήτηση των καταναλωτών στράφηκε προς τα βασικά είδη διατροφής, σε βάρος των ιδιότυπων γαλακτοκομικών προϊόντων. Ανάλογα με το προϊόν, η κατανάλωση του κλάδου της φιλοξενίας και της εστίασης παραδοσιακά αντιστοιχεί περίπου στο 10 με 20 %, της παραγωγής γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων της Ένωσης. Κατά συνέπεια, σημειώθηκε πτώση στη ζήτηση για ορισμένα προϊόντα στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων που πωλούνται στον τομέα της φιλοξενίας και της εστίασης. Για παράδειγμα, περισσότερο από το ήμισυ της παραγωγής μοτσαρέλας στην Ένωση προορίζεται για τον κλάδο των υπηρεσιών εστίασης. Η αύξηση της κατανάλωσης ορισμένων γαλακτοκομικών προϊόντων στον τομέα του λιανικού εμπορίου δεν αντιστάθμισε την πτώση της ζήτησης στον κλάδο της φιλοξενίας και της εστίασης.

(4) Επιπλέον, οι αγοραστές γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων στην Ένωση και στην παγκόσμια αγορά ακυρώνουν συμβάσεις και καθυστερούν τη σύναψη νέων, εν αναμονή περαιτέρω πτώσης των τιμών. Ακόμη, οι εξαγωγές γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων αντιμετωπίζουν προβλήματα εφοδιαστικής, καθώς η έναρξη της πανδημίας της νόσου COVID-19 στην Κίνα έχει προκαλέσει σημαντική συμφόρηση στους εκεί λιμένες αλλά και αλλού. Η περίοδος των αυξημένων ακυρώσεων δρομολογίων από πλοία μεταφοράς (blank sailings) αναμένεται να συνεχιστεί τουλάχιστον έως τον Ιούνιο του 2020, με αποτέλεσμα η προσφορά χώρου στα εμπορευματοκιβώτια να είναι μειωμένη, οι τιμές να αυξάνονται σημαντικά, και οι εξαγωγείς να αντιμετωπίζουν αναβολές των μεταφορών τους. Οι εξαγωγές προς τρίτες χώρες αντιστοιχούν περίπου στο 15 % της συνολικής ενωσιακής παραγωγής γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων, κατά όγκο.

(5) Ως εκ τούτου, η μεταποίηση του παραχθέντος νωπού γάλακτος εκτρέπεται εν μέρει σε χύδην, συντηρήσιμα προϊόντα με μεγάλη διάρκεια ζωής, χαμηλότερης έντασης εργασίας, όπως το αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη και το βούτυρο, καθ' υπέρβαση της συνήθους ζήτησης της αγοράς. Ωστόσο, πολλές εγκαταστάσεις παραγωγής στην Ένωση δεν έχουν ικανότητα μεταποίησης του γάλακτος σε διαφορετικά προϊόντα και είναι αναγκασμένες να συνεχίζουν να παράγουν γαλακτοκομικά προϊόντα για τα οποία η ζήτηση έχει σημειώσει κατακόρυφη πτώση.

(6) Αυτή η ανισορροπία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης προκαλεί οικονομική διαταραχή στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων. Εξαιτίας της εν λόγω ανισορροπίας, οι τιμές χονδρικής του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων έχουν υποστεί σημαντικές μειώσεις, ιδίως από τις αρχές Μαρτίου 2020 και μετά: 19 % για το αποκορυφωμένο γάλα σε σκόνη και 14 % για το βούτυρο. Οι τιμές του αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη και του βουτύρου είναι οι πρώτες που σημείωσαν σημαντική πτώση, καθώς αυτά είναι τα προϊόντα στα οποία μεταποιείται το πλεονάζον νωπό γάλα όταν η παραγωγή του υπερβαίνει τη ζήτηση. Βάσει των τιμών του αποκορυφωμένου γάλακτος σε σκόνη και του βουτύρου, εκτιμάται ότι μεταξύ των αρχών Φεβρουαρίου και της πρώτης εβδομάδας του Απριλίου η τιμή χονδρικής πώλησης του ισοδυνάμου νωπού γάλακτος μειώθηκε κατά 24 %. Η πτώση των τιμών είναι ιδιαίτερη αυτή την άνοιξη, λόγω της σύμπτωσης των μεταβολών της ζήτησης εξαιτίας των μέτρων περιορισμού των μετακινήσεων και της εποχικής αύξησης της παραγωγής γάλακτος. Οι τιμές του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων αναμένεται να μειωθούν περαιτέρω, καθώς ο όγκος της παραγωγής γάλακτος πρόκειται να αυξηθεί κατά τη διάρκεια της άνοιξης και του καλοκαιριού, που είναι η περίοδος υψηλής παραγωγής στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων.

([1]) ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 671.

(7) Οι περιστάσεις αυτές συνηγορούν υπέρ του χαρακτηρισμού των εν λόγω συμβάντων ως περιόδου σοβαρής ανισορροπίας της αγοράς.

(8) Προκειμένου να βοηθηθεί ο τομέας του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων να ισορροπήσει κατά την περίοδο αυτή της σοβαρής ανισορροπίας της αγοράς, είναι σκόπιμο να επιτραπεί σε γεωργούς, ενώσεις γεωργών, ενώσεις των εν λόγω ενώσεων, αναγνωρισμένες οργανώσεις παραγωγών, ενώσεις αναγνωρισμένων οργανώσεων παραγωγών, και αναγνωρισμένες διεπαγγελματικές οργανώσεις να συνάπτουν συμφωνίες και να λαμβάνουν αποφάσεις. Οι εν λόγω συμφωνίες και αποφάσεις μπορούν να αποτυπώνουν τη συλλογική προσπάθεια των φορέων εκμετάλλευσης να προγραμματίζουν την παραγωγή νωπού γάλακτος σύμφωνα με τα μεταβαλλόμενα πρότυπα ζήτησης.

(9) Τέτοιες συμφωνίες ή αποφάσεις περί προγραμματισμού της παραγωγής θα πρέπει να επιτραπούν προσωρινά για περίοδο έξι μηνών, η οποία συμπίπτει με την άνοιξη και το καλοκαίρι, εποχές με την υψηλότερη παραγωγή στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων, κατά τις οποίες, ως εκ τούτου, αναμένεται ότι οι εν λόγω συμφωνίες και αποφάσεις θα έχουν τον σημαντικότερο αντίκτυπο.

(10) Δεδομένου ότι η σοβαρή διαταραχή της αγοράς έχει διαπιστωθεί από τις αρχές Απριλίου του 2020, η έναρξη της εξάμηνης περιόδου πρέπει να οριστεί από την 1η Απριλίου 2020.

(11) Σύμφωνα με το άρθρο 222 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, η έγκριση χορηγείται υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω συμφωνίες και αποφάσεις δεν παρεμποδίζουν τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και ότι αποσκοπούν αποκλειστικά στη σταθεροποίηση του τομέα. Με τις εν λόγω ειδικές προϋποθέσεις εξαιρούνται οι συμφωνίες και αποφάσεις που άμεσα ή έμμεσα οδηγούν σε κατακερματισμό των αγορών, σε διακρίσεις λόγω ιθαγένειας ή σε καθορισμό τιμών. Εάν οι συμφωνίες και οι αποφάσεις δεν πληρούν ή πάψουν στο μέλλον να πληρούν τις προϋποθέσεις αυτές, εφαρμόζεται το άρθρο 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης.

(12) Η έγκριση που προβλέπεται στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να καλύπτει συνολικά την επικράτεια της Ένωσης, δεδομένου ότι οι σοβαρές ανισορροπίες της αγοράς αφορούν το σύνολο της Ένωσης.

(13) Προκειμένου τα κράτη μέλη να είναι σε θέση να αξιολογήσουν κατά πόσον οι εν λόγω συμφωνίες και αποφάσεις δεν υπονομεύουν τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και αποσκοπούν αποκλειστικά στη σταθεροποίηση του τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων, θα πρέπει να παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τις συμφωνίες που συνάπτονται και τις αποφάσεις που λαμβάνονται, καθώς και σχετικά με τον όγκο της παραγωγής που καλύπτεται από αυτές, στις αρμόδιες αρχές, συμπεριλαμβανομένων των αρχών ανταγωνισμού, του κράτους μέλους με το μεγαλύτερο μερίδιο της κατ' εκτίμηση παραγωγής γάλακτος την οποία αφορούν οι εν λόγω συμφωνίες ή αποφάσεις.

(14) Δεδομένων των σοβαρών ανισορροπιών της αγοράς και της χρονικής εγγύτητας της εποχικής περιόδου αιχμής, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να αρχίσει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του.

(15) Τα μέτρα που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής για την κοινή οργάνωση των γεωργικών αγορών,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Με την επιφύλαξη των άρθρων 152 παράγραφος 1α, 209 παράγραφος 1, και 210 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, οι γεωργοί, οι ενώσεις γεωργών, οι ενώσεις των εν λόγω ενώσεων, οι αναγνωρισμένες οργανώσεις παραγωγών, οι ενώσεις αναγνωρισμένων οργανώσεων παραγωγών, και οι αναγνωρισμένες διεπαγγελματικές οργανώσεις στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων επιτρέπεται να συνάπτουν συμφωνίες και να λαμβάνουν κοινές αποφάσεις όσον αφορά τον προγραμματισμό της ποσότητας του νωπού γάλακτος που πρόκειται να παραχθεί, για περίοδο έξι μηνών, η οποία αρχίζει από την 1η Απριλίου 2020.

Άρθρο 2

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε οι συμφωνίες και αποφάσεις που μνημονεύονται στο άρθρο 1 να μην υπονομεύουν την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και να αποσκοπούν αποκλειστικά στη σταθεροποίηση του τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων.

Άρθρο 3

Κατά τόπον πεδίο εφαρμογής της παρούσας έγκρισης είναι η επικράτεια της Ένωσης.

Άρθρο 4

1. Αμέσως μετά τη σύναψη των συμφωνιών ή τη λήψη των αποφάσεων που μνημονεύονται στο άρθρο 1, οι οικείοι γεωργοί, ενώσεις γεωργών, ενώσεις των εν λόγω ενώσεων, αναγνωρισμένες οργανώσεις παραγωγών, ενώσεις αναγνωρισμένων οργανώσεων παραγωγών, και αναγνωρισμένες διεπαγγελματικές οργανώσεις κοινοποιούν τις εν λόγω συμφωνίες ή αποφάσεις στις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους με το μεγαλύτερο μερίδιο της κατ' εκτίμηση παραγωγής γάλακτος την οποία αφορούν οι εν λόγω συμφωνίες ή αποφάσεις, αναφέροντας τα ακόλουθα:

α) τον κατ' εκτίμηση όγκο παραγωγής τον οποίο αφορά η συμφωνία ή απόφαση,

β) την προβλεπόμενη χρονική περίοδο εφαρμογής.

2. Το αργότερο 25 ημέρες από τη λήξη της εξάμηνης περιόδου του άρθρου 1, οι οικείοι γεωργοί, ενώσεις γεωργών, ενώσεις των εν λόγω ενώσεων, αναγνωρισμένες οργανώσεις παραγωγών, ενώσεις αναγνωρισμένων οργανώσεων παραγωγών, και αναγνωρισμένες διεπαγγελματικές οργανώσεις κοινοποιούν τον όγκο παραγωγής που πράγματι κάλυψαν οι συμφωνίες ή αποφάσεις στις αρμόδιες αρχές που μνημονεύονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

3. Σύμφωνα με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2017/1185 της Επιτροπής ([2]), τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τα εξής:

α) το αργότερο εντός πέντε ημερών από τη λήξη κάθε μηνιαίας περιόδου, τις συμφωνίες και αποφάσεις που κοινοποιήθηκαν σε αυτά σύμφωνα με την παράγραφο 1 εντός της εν λόγω περιόδου,

β) το αργότερο εντός 30 ημερών από τη λήξη της εξάμηνης περιόδου του άρθρου 1, συνοπτική παρουσίαση των συμφωνιών και αποφάσεων που εφαρμόστηκαν εντός της εν λόγω περιόδου.

Άρθρο 5

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 30 Απριλίου 2020.

Για την Επιτροπή
Η Πρόεδρος
Ursula VON DER LEYEN

([2]) Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2017/1185 της Επιτροπής, της 20ής Απριλίου 2017, για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις κοινοποιήσεις στην Επιτροπή πληροφοριών και εγγράφων, και για την τροποποίηση και την κατάργηση ορισμένων κανονισμών της Επιτροπής (ΕΕ L 171 της 4.7.2017, σ. 113).